

ODA VE BORSA ÜYELERİNE VERİLECEK DİSİPLİN VE PARA CEZALARI İLE DİSİPLİN KURULU VE YÜKSEK DİSİPLİN KURULU HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 - Bu Yönetmeliğin amacı, oda ve borsa üyelerinden meslek onuruna veya meslek düzen ve geleneklerine uymayan eylem ve davranışlarda bulunanlarla, müşterisine karşı mesleki görevini yapmayan veya görevinin gerektirdiği dürüstlüğü uygun şekilde davranmayanlara, mevzuatın kendilerine yüklediği görev ve sorumlulukları yerine getirmeyenlere ve yetkili organlarca alınan kararlara riayet etmeyenlere verilecek disiplin ve para cezalarına ilişkin esasları düzenlemek, oda ve borsa disiplin kurulları ile Yüksek Disiplin Kurulunun oluşumunu ve çalışma usul ve esaslarını belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 - Bu Yönetmelik hükümleri oda ve borsalar ile bunların üyelerini kapsar.

Dayanak

Madde 3 - Bu Yönetmelik, 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 21, 43, 87 ve 93 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 - Bu Yönetmelikte geçen;

Kanun : 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununu,

Bakanlık : **(Değişik ibare:RG-20/1/2021-31370) Ticaret Bakanlığı,**

Birlik : Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğini,

Oda : Ticaret ve sanayi odası, ticaret odası, sanayi odası ve deniz ticaret odasını,

Borsa : Ticaret borsasını,

Meclis : Oda ve borsa meclisini,

Yönetim Kurulu : Oda ve borsa yönetim kurulunu,

Disiplin Kurulu : Oda ve borsa disiplin kurulunu,

Üye : Oda ve borsalara bağlı şube ve temsilciliklere kayıtlı olanlar dahil oda ve borsa üyelerini ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Disiplin Suç ve Cezaları, Disiplin Soruşturması

Disiplin suç ve cezaları

Madde 5 - Üyelere verilecek disiplin cezaları ile her bir disiplin cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

a) Uyarma; mesleğin icrasında ve davranışlarında daha dikkatli davranması gerektiğinin ilgili üyeye bir yazıyla bildirilmesidir. Uyarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

- 1) Meslek şeref ve haysiyetine uygun düşmeyen tavır ve hareketlerde bulunmak,
- 2) Üyelik görev ve sorumlulukları ile ilgili yönetim kurulunca yapılan davet ve talebin gereğini mazeretsiz olarak yerine getirmemek,
- 3) Üyesi olduğu odanın, borsanın veya Birliğin itibarını zedeleyici sözler sarf etmek,
- 4) Müşterisi veya iş sahipleri ile olan ilişkilerinde terbiye ve nezakete aykırı davranışta bulunmak,
- 5) İlgili mevzuatta uyarma cezası ile cezalandırılması öngörülen fiil ve hallerde bulunmak.

b) Kınama; mesleki tutum ve davranışlarında kusurlu sayıldığının ilgili üyeye bir yazıyla bildirilmesidir. Kınama cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

- 1) Üyesi olduğu odanın, borsanın veya Birliğin itibarını zedeleyici asılsız yayında veya eylem ve işlemde ⁽¹⁾ bulunmak,
- 2) Müşterisine veya iş sahiplerine karşı taahhütlerini yerine getirmemek,
- 3) İş ilişkisinde bulunduğu kimseler hakkında haksız ithamda bulunmak,
- 4) Satışa arz olunan malların niteliği veya miktarı bakımından gerçeğe aykırı beyanda bulunmak,
- 5) Nizami olmayan ölçü ve tartı aletlerini bilerek kullanmak,
- 6) Uyarma cezası alan üyenin, iki yıl içinde aynı cezayı gerektirecek yeni bir davranışta bulunması,
- 7) Organ seçimlerinin düzen içinde ve sağlıklı biçimde yürütülmesi amacıyla, hakimin ve/veya seçim sandık kurulunun aldığı tedbirlere uymamak,
- 8) *Mal ve hizmetlere ilişkin azami fiyat tarifelerini bulundurulması gerekli yerlerde bulundurmamak veya bu tarifelere uymamak,* ⁽²⁾
- 9) İlgili mevzuatta kınama cezası ile cezalandırılması öngörülen fiil ve hallerde bulunmak.

c) Üyelikten geçici çıkarma; üyenin iki aydan az ve oniki aydan fazla süreli olmamak üzere oda veya borsa üyeliğinden çıkarılmasıdır. Üyelikten geçici çıkarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

- 1) Kınama cezası alan üyenin, beş yıl içinde aynı cezayı gerektirecek yeni bir davranışta bulunması,
- 2) İlgili mevzuatta üyelikten geçici çıkarma cezası ile cezalandırılması öngörülen fiil ve hallerde bulunulması.
- d) Üyelikten uzun süreli çıkarma; üyenin kaydının üyesi bulunduğu oda veya borsadan beş yıl süre ile silinmesidir. Üyelikten uzun süreli çıkarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

- 1) Üyelikten geçici çıkarma cezası alan üyenin, üç yıl içinde kınama cezasını gerektirecek yeni bir davranışta bulunması,
- 2) İlgili mevzuatta üyelikten uzun süreli çıkarma cezası ile cezalandırılması öngörülen fiil ve hallerde bulunulması.

Disiplin soruşturmasının açılması

Madde 6 - Üyeler hakkında disiplin soruşturması, ihbar veya şikayet üzerine ya da fiil ve hallerin doğrudan öğrenilmesi halinde resen yönetim kurulu tarafından açılır.

Yönetim kurulu, ihbar veya şikayetin yapıldığı ya da fiil ve hallerin doğrudan öğrenildiği andan itibaren on gün içinde disiplin soruşturmasının açılıp açılmayacağı hususunda karar vermek zorundadır. Alınan karar; soruşturma açılmasına yer olmadığına ilişkin ise genel sekreter tarafından ihbar veya şikayette bulunana bildirilir; soruşturma açılmasına ilişkin ise disiplin kuruluna iletilir. İletme işlemi, alınan kararın yönetim kurulu başkanı tarafından, kararın verildiği tarihten itibaren on gün içinde, yazılı olarak disiplin kurulu başkanına sunulması suretiyle yapılır. Bu fıkranın uygulanmasından yönetim kurulu sorumludur.

İhbar veya şikayetler, ihbar veya şikayette bulunan kişinin adı ve soyadı, imzası, ikametgahı veya iş adresini içeren bir dilekçeyle oda veya borsaya yapılır. İhbar veya şikayet edenin kimliği, adresi ve imzası bulunmayan dilekçeler işleme konulmaz.

Disiplin işlem ve kararına konu teşkil edecek fiil ve hallerde bulunmuş olan bir üye hakkında, aynı fiil ve hallerden dolayı (**Ek ibare:RG-20/1/2021-31370**) çalışma alanı aynı başka bir oda veya borsa tarafından disiplin soruşturması açılmış bulunması ya da ceza mahkemesinde dava açılmış olması, disiplin soruşturması açılmasını, disiplin cezası verilmesini ve uygulanmasını engellemez.

Fiil ve hallerin işlenmemiş veya sanığı tarafından yapılmamış olması nedeniyle beraat hali müstesna, beraatla sonuçlanmış bir ceza davasının konusuna giren fiil ve hallerden dolayı disiplin soruşturması açılması, o fiil ve hallerin ceza kanunları hükümlerinden ayrı olarak başlı başına disiplin soruşturmasını gerektirir mahiyette olmasına bağlıdır.

Soruşturma açılmaması kararına itiraz

Madde 7 - İhbar veya şikayette bulunanlar, yönetim kurulunun soruşturma açılmasına yer olmadığına ilişkin kararlarına karşı tebellüğ tarihinden itibaren on beş gün içinde Yüksek Disiplin Kuruluna itiraz edebilir.

İtirazlar bir dilekçeyle yapılır. İtiraz edenin kimliği, adresi ve imzası bulunmayan dilekçeler işleme konulmaz.

İtiraz üzerine, Yüksek Disiplin Kurulu tarafından alınan karar, soruşturma açılmasına yer olmadığına ilişkin ise itirazda bulunana, soruşturma açılmasına ilişkin ise yönetim kuruluna bildirilir. Yönetim kurulu, alacağı bir karar ile Yüksek Disiplin Kurulunun soruşturma açılmasına ilişkin kararını bildiren tarihinden itibaren on gün içinde disiplin kuruluna havale eder. Havale işlemi, alınan kararın yönetim kurulu başkanı tarafından yazılı olarak disiplin kurulu başkanına sunulması suretiyle yapılır.

Soruşturma açılmasına yer olmadığına ilişkin kararın konusunu oluşturan fiil ve hallerden dolayı, yönetim kurulu tarafından yeniden bir karar verilebilmesi, yeni kanıtların elde edilmesine bağlıdır.

Disiplin soruşturması

Madde 8 - Üyeler hakkında disiplin soruşturması disiplin kurulu tarafından yürütülür. Soruşturmanın her safhasında gizlilik esastır.

Disiplin kurulu, yönetim kurulunun soruşturma açılmasına dair kararının kendilerine iletilmesinden itibaren en çok iki ay içinde suç oluştuğuna kanaat getirerek ceza önermek veya suç oluşmadığına ve dolayısıyla ceza gerekmediğine karar vermek zorundadır. Bu süre, lüzumu halinde disiplin kurulunun önerisi üzerine veya doğrudan yönetim kurulu kararıyla uzatılabilir. Ancak, disiplin soruşturması en geç bir yıl içinde sonuçlandırılır. Bu süre içinde disiplin soruşturmasının sonuçlandırılmaması halinde üye hakkında soruşturma yürütülemez ve disiplin cezası verilemez.

Ceza davasına konu teşkil eden fiil ve hallerden dolayı ayrıca disiplin soruşturması açılması durumunda soruşturma, disiplin kurulunun önerisi üzerine veya doğrudan yönetim kurulu kararıyla ceza mahkemesi kararının kesinleşme tarihinden itibaren bir yıl içinde de yapılabilir.

Bu maddenin uygulanmasından disiplin kurulu sorumludur.

Disiplin soruşturmasının yürütülmesi

Madde 9 - Disiplin kurulu, üyelerinden birini soruşturmacı olarak tayin eder. Soruşturmacı, görevlendirildiği günden itibaren en geç bir ay içinde soruşturmayı tamamlamak zorundadır. Bu süre, haklı sebeplerin varlığı halinde disiplin kurulu tarafından uzatılabilir.

Soruşturmacı, gerekli olan tüm delilleri toplar. Bu çerçevede, ihbar veya şikayette bulunanların ve olayla ilgili kişilerin ifadesine başvurabilir, hakkında disiplin soruşturması açılan üyeyi dinleyebilir, inceleme konusuyla ilgili olarak resmi makamlardan bilgi ve belge isteyebilir, çözümünü özel ve teknik bilgisi gerektiren konularda disiplin kurulunun kararı ile bilirkişi incelemesi yaptırabilir.

Soruşturmanın sonucunda bir fezleke düzenlenir. Bu fezleke; inceleme konuları, soruşturmanın safhaları, deliller ve alınan savunma özetlenir. İncelemeye konu olan her husus ayrı ayrı değerlendirilerek delillere göre suçun sabit olup olmadığı tartışılır ve uygulanacak disiplin cezası teklif edilir. Varsa belgelerin asıl veya suretleri bir dizi pusulasına bağlanarak fezlekeye eklenir.

Disiplin soruşturmasının sonuçlandırılması

Madde 10 - Soruşturmacı tarafından hazırlanan fezleke disiplin kuruluna sevk edilir. Disiplin kurulu, hazırlanan fezlekeye bağlı kalmaksızın incelemesini evrak üzerinden yapar. İnceleme sonucunda, disiplin kurulu ya suçun oluşmadığına ve dolayısıyla ceza gerekmediğine karar verir ya da suçun oluştuğuna kanaat getirerek meclise ceza teklifinde bulunur.

Disiplin kurulunun ceza verilmesine ilişkin kararı, kararın verildiği tarihten itibaren on gün içinde meclis gündemine alınmak üzere, disiplin kurulu başkanı tarafından yazılı olarak meclis başkanına sunulur.

Disiplin kurulu, gerekli görürse hakkında soruşturma yapılan üyeyi dinleyebilir, noksan saydığı soruşturma işlemlerinin tamamlanmasını aynı soruşturmacıdan veya olayın yeniden soruşturulmasını görevlendireceği başka bir soruşturmacıdan isteyebilir.

Savunma hakkı

Madde 11 - Disiplin soruşturmalarında; soruşturmacı, hakkında disiplin soruşturması yürütülen üyeden yazılı savunma istemek ve üyeye bu savunma için gönderilen yazının tebellüğ tarihinden itibaren en az on günlük süre tanımak zorundadır. Bu yazıda, isnat olunan hususun neden ibaret olduğu, verilen süre içerisinde savunmasını yapmadığı takdirde savunma hakkından vazgeçmiş sayılacağı ve mevcut delillere göre karar verileceği bildirilir.

Makbul sayılan bir özür bildiren veya mücbir sebep dolayısıyla savunmasını yapamayan üyeye, soruşturmacı tarafından yeniden uygun bir süre verilir. Mücbir sebep veya özrün resmi bir belgeye dayandırılması esastır.

Savunma hakkı tanınmayan üyeye disiplin cezası verilemez.

Disiplin cezası verme yetkisi

Madde 12 - Meclis, bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde belirtilen uyarma, kınama, üyelikten geçici çıkarma ve üyelikten uzun süreli çıkarma cezalarının verilmesine ilişkin disiplin kurulunun önerisini, bu önerinin meclis başkanına sunulmasından itibaren en geç iki ay içinde onaylar veya reddeder.

Disiplin cezası verilmesi ayrıca para cezası verilmesini engellemez.

Bu maddenin uygulanmasından meclis sorumludur.

Disiplin cezalarına ilişkin kararların tebliği

Madde 13 - Disiplin kurulunun disiplin cezası verilmemesine ilişkin kararları ile meclisin disiplin cezası verilmemesine veya verilmesine ilişkin kararları gerekçeli olarak kararın verildiği tarihi izleyen on gün içinde ilgililere genel sekreter tarafından tebliğ edilir.

Disiplin cezalarına ilişkin kararlara itiraz

Madde 14 - İlgililer, disiplin kurulunun veya meclisin disiplin cezası verilmemesine ilişkin kararları ile meclis tarafından verilen uyarma cezası dışındaki disiplin cezalarına karşı tebellüğ tarihinden itibaren on beş gün içinde Yüksek Disiplin Kuruluna itiraz edebilir. Postada geçen süreler itiraz süresine dahil edilmez.

İtirazlar bir dilekçeyle yapılır. İtiraz edenin kimliği, adresi ve imzası bulunmayan dilekçeler işleme konulmaz.

Disiplin kurulunun disiplin cezası verilmemesine ilişkin karara karşı yapılan itiraz üzerine, Yüksek Disiplin Kurulu tarafından alınan karar; ceza verilmesine gerek bulunmadığına ilişkin ise itirazda bulunana, ceza verilmesinin gerektiğine ilişkin ise disiplin kuruluna bildirilir. Disiplin kurulu, alacağı bir karar ile Yüksek Disiplin Kurulunun bu kararını bildiren tarihinden itibaren on gün içinde meclise havale eder. Havale işlemi ile havale üzerine meclis tarafından verilecek karar hakkında sırasıyla bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasına ve 12 nci maddesinin birinci fıkrasına göre işlem yapılır.

Meclisin disiplin cezası verilmemesine ilişkin kararlarına ve meclis tarafından verilen uyarma cezası dışındaki disiplin cezalarına karşı yapılan itiraz üzerine, Yüksek Disiplin Kurulu, uygun görmediği meclis kararlarını kaldırarak işin esası hakkında karar verebilir veya verilmiş olan kararı düzelterek veya düzeltmeksizin onaylayabilir.

İlgililer, meclis tarafından verilen disiplin cezalarına ve itiraz üzerine Yüksek Disiplin Kurulu tarafından verilen kararlara karşı tebellüğ tarihinden itibaren altmış gün içinde idari yargı yoluna başvurabilir. İdari yargı yoluna başvurulması verilen disiplin cezasının uygulanmasını durdurmaz.

Disiplin cezalarının uygulanması

Madde 15 - Meclis tarafından verilen uyarma cezası kesin olup derhal uygulanır. Kınama, üyelikten geçici çıkarma ve üyelikten uzun süreli çıkarma cezaları kesinleşmedikçe uygulanmaz.

Uyarma cezası ile kesinlik kazanan kınama, üyelikten geçici çıkarma ve üyelikten uzun süreli çıkarma cezaları üye ceza defterine işlenir.

Disiplin cezasının kesinleştiği tarihten itibaren beş yıl içinde herhangi bir disiplin cezası almayan üyenin, üye ceza defterine işlenen cezaları yönetim kurulu kararıyla resen silinir.

Hakkında üyelikten geçici veya uzun süreli çıkarma cezası verilen ve bu cezalara ilişkin süreleri tamamlanan üyelere kayıt zorunluluğu bulunanlar, talep üzerine veya resen oda veya borsaya yeniden kaydedilir.

Bu maddenin uygulanmasından yönetim kurulu sorumludur.

Disiplin soruşturmasında zaman aşımı

Madde 16 - Disiplin soruşturması ihbar veya şikayetin yapıldığı ya da fiil ve hallerin doğrudan öğrenildiği andan itibaren on gün ve herhalde fiil ve hallerin vuku bulduğu tarihten itibaren bir yıl içinde açılmak zorundadır. Bu sürelerin geçirilmesi halinde üyeler hakkında disiplin soruşturması açılmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Para Cezaları

Para cezasını gerektiren fiil ve haller

Madde 17 - Üyelere para cezası verilmesini gerektiren fiil ve haller şunlardır:

- Mevzuata uygun olarak kayıt ve tescil muamelelerini yaptırmamak veya tescil ve ilanı gerekli değişiklikleri bildirmemek,
- Yetkili organlarca (**Ek ibare:RG-20/1/2021-31370**) ve Sigorta Acenteleri İcra Komitesi ile Sigorta Eksperleri İcra Komitesince alınan kararlara riayet etmemek,
- İmalatta, mal ve hizmet arzında sağlık kurallarına uymamak, ölçü ve tartı aletlerini hileli bir şekilde kullanmak, hileli, karışık veya standartlara aykırı ve kalitesiz mal imal etmek ve satmak.

Para cezaları

Madde 18 - Üyelere, bu Yönetmeliğin 17 nci maddesinin (a) bendinde yazılı fiil ve hallerinden dolayı yıllık aidatlarının iki katı, (b) bendinde yazılı fiil ve hallerinden dolayı yıllık aidatlarının beş katı ve (c) bendinde yazılı fiil ve hallerinden dolayı yıllık aidatlarının on katı tutarında idari para cezası verilir. (**Ek cümleler:RG-20/1/2021-31370**) Çalışma alanı aynı olan birden fazla oda ve/veya borsaya üye olanlar hakkında (c) bendindeki fiil ve hallerden dolayı verilecek para cezası ticaret ve sanayi odası tarafından, ticaret odası ile sanayi odasının ayrı olduğu yerlerde, imalata ilişkin fiil ve haller için sanayi odası, diğer fiil ve haller için ticaret odası tarafından uygulanır. Sanayi odasına üye olmayanların imalata ilişkin fiil ve halleri için para cezası üyesi olduğu ticaret odası tarafından uygulanır.

Para cezaları, aynı fiil ve hallerin bir yıl içinde her tekrarı için iki kat olarak uygulanır. Bir yıllık süre, üyeye verilen para cezasının kesinleştiği tarihten itibaren başlar.

Para cezası verilmesi ayrıca disiplin cezası verilmesini engellemez.

Para cezası verilmesini gerektiren hallerin tespiti

Madde 19 - Bu Yönetmeliğin 17 nci maddesinde belirtilen fiil ve hallerin işlendiğini öğrenen veya bu fiil ve hallerin işlendiği iddiasıyla karşılaşan yönetim kurulu alacağı bir karar ile bu durumu ihbar veya şikayetin yapıldığı yada fiil ve hallerin doğrudan öğrenildiği andan itibaren on gün içinde disiplin kuruluna havale eder. Havale işlemi, alınan kararın yönetim kurulu başkanı tarafından yazılı olarak disiplin kurulu başkanına sunulması suretiyle yapılır.

Disiplin kurulu, hakkında para cezası uygulanması istenilen üyenin savunmasını aldıktan veya savunma için verilen süre bittikten sonra incelemesini evrak üzerinden yapar. İnceleme sonucunda, disiplin kurulu ya suçun oluşmadığına ve dolayısıyla ceza gerekmediğine karar verir ya da suçun oluştuğuna kanaat getirerek meclise ceza teklifinde bulunur. Disiplin kurulunun para cezası verilmesine ilişkin kararı, kararın verildiği tarihten itibaren on gün içinde meclis gündemine alınmak üzere, disiplin kurulu başkanı tarafından yazılı olarak meclis başkanına sunulur.

Disiplin kurulu, gerekli görürse hakkında para cezası uygulanması istenilen üyeyi dinleyebilir, konuyu incelemek üzere üyelere birini görevlendirebilir. İncelemelerde bulunmak üzere görevlendirilen üye, bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde belirtilen soruşturmacının sahip olduğu tüm yetkileri haizdir.

Savunma hakkı

Madde 20 - Hakkında para cezası istenilen üyenin savunmasının alınması zorunludur. Savunma hakkı tanınmayan üyeye para cezası verilemez. Savunma hakkına ilişkin bu maddede düzenlenmeyen hususlarda bu Yönetmeliğin 11 inci maddesine göre işlem yapılır.

Para cezası verme yetkisi

Madde 21 - Bu Yönetmeliğin 18 inci maddesinde belirtilen para cezaları disiplin kurulunun önerisi üzerine meclis tarafından verilir.

Para cezalarına ilişkin kararların tebliği

Madde 22 - Disiplin kurulunun para cezası verilmemesine ilişkin kararları ile meclis tarafından verilen para cezalarına ilişkin kararlar gerekçeli olarak kararın verildiği tarihi izleyen on gün içinde ilgililere genel sekreter tarafından tebliğ edilir.

Para cezalarına ilişkin kararlara itiraz

Madde 23 - Disiplin kurulunun para cezası verilmemesine ilişkin kararına karşı tebellüğ tarihinden itibaren on beş gün içinde meclise itiraz edilebilir. Meclisin para cezası verilmemesine ilişkin kararı kesin olup, bu karara karşı idare mahkemesine itiraz edilemez.

Meclis tarafından verilen para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İdare mahkemesine itiraz, verilen idari para cezasının uygulanmasını durdurmaz.

Para cezalarının uygulanması

Madde 24 - İdari para cezaları makbuz mukabilinde ilgiliden tahsil edilir ve bu cezalar oda ve borsalar tarafından gelir kaydedilir. Üye tarafından yapılan itirazın, idare mahkemesince haklı bulunması durumunda tahsil edilen idari para cezası yasal faizi ile birlikte ilgiliye iade edilir.

Bu maddenin uygulanmasından yönetim kurulu sorumludur.

Para cezalarında zaman aşımı

Madde 25 - Bu Yönetmeliğin 18 inci maddesinde öngörülen idari para cezaları, fiil ve hallerin oda veya borsa tarafından öğrenildiği tarihten itibaren altmış gün ve herhalde fiil ve hallerin vuku bulduğu tarihten itibaren iki yıl içinde verilmek zorundadır. Bu sürelerin geçirilmesi halinde üye hakkında para cezası verilemez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Disiplin Kurulunun Oluşumu, Çalışma Usul ve Esasları

Disiplin kurulunun oluşumu

Madde 26 - Disiplin kurulu, meclis tarafından oda veya borsaya kayıtlı olanlar arasından yargı gözetiminde ve gizli oyla dört yıl için seçilen altı üyeden oluşur. Aynı sayıda yedek üye seçilir. Tüzel kişiler disiplin kurulu üyeliğine tüzel kişi olarak seçilir. Meclis üyeliğine seçilenler disiplin kurulu üyeliğine seçilemez.

Disiplin kurulu üyeliğine seçilebilmek için, 19/1/2005 tarihli ve 25705 sayılı Resmi Gazetefde yayımlanan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Organ Seçimleri Hakkında Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen seçilme yeterliliklerinin yanında daha önce herhangi bir disiplin veya para cezası almamış olmak ve en az lise ve dengi okul mezunu olmak gerekir. Tüzel kişilerin disiplin kurulu üyeliğine seçilebilmesi için gerçek kişi temsilcisinin bu fıkrada belirtilen şartları haiz olması gerekir.

Disiplin kurulu asil ve yedek üyeliğine seçilenler, seçimlerin kesinleşmesini müteakip on beş gün içinde oda veya borsa genel sekreterliğince yapılacak tebligat üzerine öğrenim durumlarını tevsik eden belgeyi tebellüğ tarihinden itibaren otuz gün içinde oda veya borsa genel sekreterliğine evrak kayıt numarası almak suretiyle ibraz etmek zorundadır. Bu belgenin süresi içinde ibraz edilmemesi halinde üyenin disiplin kurulu asil veya yedek üyeliği kendiliğinden sona erer.

Bu maddenin üçüncü fıkrası uyarınca üyelere yapılacak tebligatta, öğrenim durumunu tevsik eden belgenin süresinde teslim edilmemesi halinde, üyenin disiplin kurulu asil veya yedek üyeliğinin kendiliğinden sona ereceği belirtilir.

Disiplin kurulu asil ve yedek üyelerince ibraz edilen öğrenim durumunu gösterir belgeler ile bu üyelerin daha önceden disiplin veya para cezası alıp almadığı hususu oda veya borsa genel sekreterlerince incelenir. Seçilme yeterliliği bulunmadığı anlaşılanların disiplin kurulu asil veya yedek üyeliği kendiliğinden sona erer.

Disiplin kurulu üyeliği seçiminde kullanılacak oy pusulalarına, tüzel kişinin unvanı ile tüzel kişinin temsilcisi gerçek kişinin isminin birlikte yazılması zorunludur. Oy pusulasında sadece tüzel kişinin unvanının veya sadece tüzel kişi temsilcisi gerçek kişinin adının belirtilmiş olması halinde bu oylar geçersiz sayılır. Oyların sayımında, tüzel kişilerin farklı gerçek kişi temsilcilerine verilmiş olan oylar, o tüzel kişinin toplam oy sayısını oluşturur. Ancak, aday sıralamasına bu tüzel kişinin en fazla oy alan temsilcisinin adı yazılır.

Tüzel kişilerin temsilcisi gerçek kişiler temsil yetkisini kaybettiği takdirde, temsil ettiği tüzel kişinin disiplin kurulu üyeliği son bulur.

Disiplin kurulu, üyelerinin seçiminin kesinleşmesinden itibaren iki gün içinde oda veya borsa genel sekreterinin çağrısı üzerine en yaşlı üyenin başkanlığında yapacağı ilk toplantıda kendi üyeleri arasından yargı gözetiminde olmaksızın dört yıl için gizli oy ve açık tasnif usulüyle bir başkan seçer. Başkanın bulunmadığı zamanlarda, disiplin kuruluna en yaşlı kurul üyesi başkanlık eder.

Disiplin kurulunun görevleri

Madde 27 - Disiplin kurulunun görevleri şunlardır:

- Üyelerin disiplin soruşturmalarını bu Yönetmelikte öngörülen usul ve esaslara uygun olarak yürütmek.
- Üyeler hakkında meclise, disiplin ve para cezası verilmesini önermek.

Disiplin kurulu toplantıları

Madde 28 - Disiplin kurulu, başkanının veya yönetim kurulu başkanının çağrısı üzerine üye tamsayısının çoğunluğuyla toplanır. Kararlar, üye tamsayısının çoğunluğuyla ve açık oyla alınır. Toplantılarda çekimser oy kullanılmaz.

Disiplin kurulu başkanının bulunmadığı toplantılara en yaşlı kurul üyesi başkanlık eder.

Kararlar, ilgili mevzuat hükümlerini ve gerekçeyi kapsayacak biçimde yazılarak imzalanır. Karşı oy kullananların görüşlerine kararda yer verilir.

Toplantı gündeminin düzenlenip ilgililere dağıtılması, toplantının belirlenen gün, saat ve yerde yapılması, disiplin kurulu çalışmalarının gereği gibi yürütülüp sonuçlandırılması disiplin kurulu başkanı tarafından sağlanır.

Disiplin kurulunun sekreteryasını oda veya borsa genel sekreterliği yürütür.

Toplantılara ilişkin bu Yönetmelikte düzenlenmeyen hususlarda Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

Disiplin kurulu toplantılarına katılamayacak olanlar

Madde 29 - Disiplin kurulu başkanı ve üyeleri,

a) Kendilerini, eşlerini ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci derece dahil ikinci dereceye kadar sıhri hısımları ile evlatlıklarını doğrudan veya dolaylı olarak ilgilendiren hususlarda,

b) Soruşturmacı, tanık veya şikayetçi olduğu konularda disiplin kurulu toplantılarına katılamaz.

Bu durumda, toplantı ve karar yeter sayısının sağlanamaması halinde, yedek üyeler münhasıran bu toplantı için çağrılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yüksek Disiplin Kurulunun Oluşumu, Çalışma Usul ve Esasları

Yüksek disiplin kurulunun oluşumu

Madde 30 - Yüksek Disiplin Kurulu, Birlik Genel Kurulu tarafından delegeler arasından yargı gözetiminde ve gizli oyla dört yıl için seçilen altı üyeden oluşur. Aynı sayıda yedek üye seçilir.

Yüksek Disiplin Kurulu üyeliğine seçilebilmek için, 19/1/2005 tarihli ve 25705 sayılı Resmi Gazetefde yayımlanan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Organ Seçimleri Hakkında Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen seçilme yeterliliklerinin yanında daha önce herhangi bir disiplin veya para cezası almamış olmak ve en az dört yıllık yüksek öğrenim kurumu mezunu olmak gerekir.

Yüksek Disiplin Kurulu asil ve yedek üyeliğine seçilenler, seçimlerin kesinleşmesini müteakip on beş gün içinde Birlik Genel Sekreterliğince yapılacak tebligat üzerine öğrenim durumlarını tevsik eden belgeyi tebellüğ tarihinden itibaren otuz gün içinde Birlik Genel Sekreterliğine evrak kayıt numarası almak suretiyle ibraz etmek zorundadır. Bu belgenin süresi içinde ibraz edilmemesi halinde üyenin Yüksek Disiplin Kurulu asil veya yedek üyeliği kendiliğinden sona erer.

Bu maddenin üçüncü fıkrası uyarınca üyelere yapılacak tebligatta, öğrenim durumunu tevsik eden belgenin süresinde teslim edilmemesi halinde, üyenin Yüksek Disiplin Kurulu asil veya yedek üyeliğinin kendiliğinden sona ereceği belirtilir.

Yüksek Disiplin Kurulu asil ve yedek üyelerince ibraz edilen öğrenim durumunu gösterir belgeler ile bu üyelerin daha önceden disiplin veya para cezası alıp almadığı hususu Birlik Genel Sekreterliğince incelenir. Seçilme yeterliliği bulunmadığı anlaşılanların Yüksek Disiplin Kurulu asil veya yedek üyeliği kendiliğinden sona erer.

Yüksek Disiplin Kurulu, üyelerinin seçiminin kesinleşmesinden itibaren iki gün içinde Birlik Genel Sekreterinin çağrısı üzerine en yaşlı üyenin başkanlığında yapacağı ilk toplantıda kendi üyeleri arasından yargı gözetiminde olmaksızın dört yıl için bir başkan ve bir raportör üyeyi gizli oy ve açık tasnif usulüyle seçer. Başkanın bulunmadığı zamanlarda Kurula, en yaşlı kurul üyesi başkanlık eder.

Yüksek disiplin kurulunun görevleri

Madde 31 - Yüksek Disiplin Kurulunun görevleri şunlardır:

a) Yönetim kurulunun soruşturma açılmasına yer olmadığına ilişkin kararlarına, disiplin kurulunun veya meclisin disiplin cezası verilmemesine ilişkin kararlarına ve meclis tarafından verilen disiplin cezalarına karşı yapılacak itirazları karara bağlamak,

b) Mevzuatla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Yüksek disiplin kurulu toplantıları

Madde 32 - Yüksek Disiplin Kurulu, Başkanının veya Birlik Başkanının çağrısı üzerine üye tamsayının çoğunluğuyla toplanır. Kararlar, üye tamsayısının çoğunluğuyla ve açık oyla alınır. Toplantılarda çekimser oy kullanılamaz.

Yüksek Disiplin Kurulu Başkanının bulunmadığı toplantılara en yaşlı kurul üyesi başkanlık eder.

Toplantı gündeminin düzenlenip ilgililere dağıtılması, toplantının belirli gün, saat ve yerde yapılması, Yüksek Disiplin Kurulu çalışmalarının gereği gibi yürütülüp sonuçlandırılması Yüksek Disiplin Kurulu Başkanı tarafından sağlanır.

Yüksek Disiplin Kurulunun sekreteryasını Birlik Genel Sekreterliği yürütür.

Toplantılara ilişkin bu Yönetmelikte düzenlenmeyen hususlarda Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

Yüksek disiplin kurulu toplantılarına katılamayacak olanlar

Madde 33 - Yüksek Disiplin Kurulu Başkan ve üyeleri;

a) Kendilerini, eşlerini ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci derece dahil ikinci dereceye kadar sıhri hısımları ile evlatlıklarını doğrudan veya dolaylı olarak ilgilendiren meselelerde,

b) Tanık veya şikayetçi olduğu konularda,

Yüksek Disiplin Kurulu toplantılarına, raportör üye de karar oylamasına katılamaz.

Bu durumda, toplantı ve karar yeter sayısının sağlanamaması halinde, yedek üyeler münhasıran bu toplantı için çağrılır.

Yüksek disiplin kurulunun karar süresi ve usulleri

Madde 34 - Yüksek Disiplin Kurulu, kendisine intikal eden dosyaları en geç üç ay içinde karara bağlar.

Raportör üye, Yüksek Disiplin Kuruluna intikal eden itirazları inceleyerek öngörülen toplantı tarihinden en az on gün önce bir rapor halinde Kurul Başkanına sunar.

Yüksek Disiplin Kurulu, kendilerine intikal eden itirazlara ilişkin olarak her türlü evrakı incelemeye, eksik gördüğü soruşturma işlemlerini vereceği uygun süre içinde disiplin kuruluna tamamlattırmaya, inceleme konusuyla ilgili olarak resmi makam ve kurumlardan bilgi ve belge almaya, yeminli tanık ve bilirkişi dinlemeye veya niyabeten dinletmeye, mahallen keşif yapmaya veya yaptırmaya yetkilidir.

Yüksek disiplin kurulunun görüşme usulü

Madde 35 - Yüksek Disiplin Kurulunda raportör üyenin açıklamaları dinlendikten sonra işin görüşülmesine geçilir. Konunun aydınlandığı ve görüşmelerin yeterliği sonucuna varılınca oylama yapılır.

Kararlar, ilgili mevzuat hükümlerini ve gerekçeyi kapsayacak biçimde raportör üye tarafından yazılır, Kurul Başkanı ve üyelerce imzalanır. Karşı oy kullananların görüşlerine kararda yer verilir.

Yüksek disiplin kurulu kararlarının tebliği

Madde 36 - Yüksek Disiplin Kurulu tarafından alınan kararlar, gerekçeli olarak kararın alındığı tarihi izleyen on gün içinde ilgililere Birlik Genel Sekreterliğince tebliğ edilir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Kayıtların tutulması

Madde 37 - Birlikte Yüksek Disiplin Kurulu karar defteri, oda ve borsalarda ise disiplin kurulu karar defteri ile üye ceza defteri tutulur. Para cezaları ile kesinleşen disiplin cezaları üye ceza defterine düzenli olarak işlenir. Ayrıca, verilen disiplin ve para cezalarına ilişkin kararların bir sureti üyenin dosyasına konulur veya işlenir.

Üye ceza defteri ile karar defterleri, kullanılmadan önce sayfa numaraları verilmek ve kaç sayfadan ibaret olduğu belirtilmek suretiyle ilgili yönetim kurulunca onaylanır. Defterin her sayfası mühürlenerek ilgili genel sekreter tarafından paraflanır.

Para cezaları ile disiplin soruşturma ve cezalarına konu her türlü evrak, belge ve dosyanın on yıl süreyle saklanması zorunludur.

Üye ceza defterinin içeriği ve nasıl tutulacağı Birlikçe belirlenir.

Kararların uygulanması

Madde 38 - Süresinde itiraz edilmeyen veya itiraz üzerine verilen kararlar kesindir. Kesinleşen disiplin ve para cezaları derhal uygulanır.

Üyelikten geçici çıkarma veya üyelikten uzun süreli çıkarma cezası alan ve bu cezası kesinleşen üyenin oda, borsa ve Birlik organlarındaki görevleri kendiliğinden sona erer.

Bu maddenin uygulanmasından yönetim kurulu sorumludur.

Huzur hakkı

Madde 39 - Disiplin kurulu üyelerine iştirak edecekleri toplantılar için huzur hakkı verilebilir. Disiplin kurulu üyelerine verilecek huzur hakkını meclis tespit eder.

Bildirim hükümleri

Madde 40 - Bu Yönetmelik hükümlerine göre ilgililere yapılması gereken her türlü tebligat yazılı olarak kendisine veya iadeli taahhütlü mektup, kurye, personel veya noter aracılığıyla ilgilinin kayıtlı en son adresine yapılır.

Adresinde bulunamayanlar hakkında 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.

Organların sorumluluğu

Madde 41 - Bu Yönetmelikte belirtilen görev, yetki ve sorumluluklarını yerine getirmeyen organlar hakkında Kanunun 94 üncü maddesi uyarınca işlem yapılır. Görev, yetki ve sorumluluklarını yerine getirmeyen organ üyeleri hakkında Türk Ceza Kanunu uyarınca yapılacak işlemler saklıdır.

Öncelikli uygulanacak hükümler

Madde 42 - Disiplin kuruluna seçilme yeterlilik ve engelleri, disiplin kurulu üyelerinin seçim usul ve esasları ile disiplin kurulu üyelik vasfının yitirilmesi hususlarında öncelikli olarak bu Yönetmelik hükümleri, bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde ise 19/1/2005 tarihli ve 25705 sayılı Resmi Gazetefde yayımlanan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği İle Odalar ve Borsalar Organ Seçimleri Hakkında Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Kaldırılan hükümler

Madde 43 - 30/6/1982 tarihli ve 17740 sayılı Resmi Gazetefde yayımlanan Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Üyelerine Verilecek Disiplin Cezaları Hakkında Yönetmelik ile 5/7/1982 tarihli ve 17745 sayılı Resmi Gazetefde yayımlanan Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsaları Üyelerine Verilecek Para Cezaları Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici madde 1 - Kanunun geçici 9 uncu maddesi gereğince disiplin kurulu 2005 yılı Mart ayında, Yüksek Disiplin Kurulu ise 2005 yılı Mayıs ayında yapılacak seçimlerde oluşturulacağından, bu zamana kadar disiplin kurulunun görevleri yönetim kurulu tarafından, Yüksek Disiplin Kurulunun görevleri ise Birlik Yönetim Kurulu tarafından bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde yürütülür.

Yürürlük

Madde 44 - Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 45 - Bu Yönetmelik hükümlerini **(Değişik ibare:RG-20/1/2021-31370)** Ticaret Bakanı yürütür.

(1) Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 19/11/2012 tarihli ve Esas:2008/3239, Karar:2012/2115 sayılı Kararı ile bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin (b) bendinin (1) numaralı alt bendindeki ... veya eylem ve işlemde... ibaresini iptal eden Danıştay Sekizinci Dairesinin 2/4/2008 tarihli ve Esas:2006/5567, Karar:2008/2405 sayılı Kararı onanmıştır. Daha sonra İdari Dava Daireleri Kurulunun 12/3/2015 tarihli ve Esas:2013/4845, Karar:2015/773 sayılı Kararı ile söz konusu iptal kararına ilişkin karar düzeltme istemi reddedilmiştir.

(2) Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 19/11/2012 tarihli ve Esas:2011/74, Karar:2012/2118 sayılı Kararı ile bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin (b) bendinin (8) numaralı alt bendini iptal eden Danıştay Sekizinci Dairesinin 1/6/2010 tarihli ve Esas:2008/7230, Karar:2010/3144 sayılı Kararı onanmıştır. Daha sonra İdari Dava Daireleri Kurulunun 17/6/2015 tarihli ve Esas:2013/3194, Karar:2015/2810 sayılı Kararı ile söz konusu iptal kararına ilişkin karar düzeltme istemi reddedilmiştir.